

Virtuaalivierailu toi maatilan luokkahuoneisiin

11.5.2026

Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkija Pia Smeds toteaa vuonna 2017 julkaistussa väitöskirjassaan Farm Education – sustainability, food and education (Natural resources and bioeconomy studies 61/2017), että yli kolmasosalla suomalaisista alakoululaisista on heikko käsitys ruoantuotannosta, eikä monikaan tiennyt, mistä maito esimerkiksi tulee. Tutkimuksessa havaittiin myös, että opiskelu maatilaympäristössä parantaa oppimistuloksia merkittävästi. Maatilalla vierailleet 5. ja 6.-luokkalaiset oppivat ruoantuotannosta selvästi tehokkaammin kuin perinteisesti luokassa opiskelleet, ja heikoimmatkin oppilaat suoriutuivat testissä paremmin kuin verrokkiryhmän parhaimmisto. Maatilakokemus korjasi samalla oppilaiden virheellisiä mielikuvia maataloudesta: lapsille näytettiin konkreettisesti, mistä ruoka tosiaan tulee ja miksi omilla ruokavalinnoilla on väliä. Tulokset osoittavat, että maatiloilla toteutettu ruokakasvatus syventää oppilaiden ymmärrystä ruoan reitistä pellolta pöytään ja tehostaa oppimista pitkällä aikatähtäimellä.

Ruokaketju tutuksi koko suomelle

Aina ei ole kuitenkaan mahdollista pakata koko luokkaa linja-autoon ja suunnata maatilalle, ja tähän ongelmaan avuksi on ajateltu virtuaalisia maatilavierailuja. Maaliskuussa 2026 Safkan jäljillä -hanke toteutti virtuaalivierailun eteläpohjalaiselle maitotilalle Koskenojan tilalle osana ruokakasvatuksen viikkoa. Virtuaalivierailu oli suunnattu 4.–9.-luokkalaisille, mutta myös tätä nuoremmat olivat tervetulleita tutustumaan navetan toimintaan.

Safkan jäljillä -hankkeen virtuaalivierailu pidettiin Koskenojan tilalla Etelä-Pohjanmaalla, Kurikan Luopajärvellä. Virtuaalisella vierailulla Koskenojan tilan Liisa Vuorela ja Anni Uusi-Pohjola esittelivät tilansa

toimintaa sekä kertoivat mitä navetassa tehdään ja mitä kaikkea eläinten hyvinvointiin liittyy ja miten sitä ylläpidetään. Kierroksen jälkeen yleisö sai esittää kysymyksiä, joihin Liisa ja hankkeen toteuttajat vastailivat.

Vierailu toteutettiin Microsoft Teamsin välityksellä, ja parhaimmillaan linjoilla oli yhteensä 164 käyttäjää (pl. järjestäjät). Tilaisuudesta tehtiin tallenne, joka oli nähtävissä kahden viikon ajan ruokakasvatusyhdistys Ruukun verkkosivuilla, tallennelinkki lähetettiin myös kaikille ilmoittautuneille. Tallennetta katsottiin tuon parin viikon aikana reilut sata kertaa.

Virtuaalivierailun kävijäraportista nähtiin, että katsojia oli ympäri Suomea: Helsingistä, Joensuusta, Outokummusta, Muoniosta, joten vierailu tavoitti laajan yleisön koko Suomen alueelta.

Navetta herättää kysymyksiä

Striimin lopuksi osallistujat saivat esittää kysymyksiä tilalle, ja kysymysten kirjo olikin hyvin laaja. Lasten ja nuorten kiinnostus ei kohdistunut pelkästään siihen, mistä maito tulee, vaan kysymyksiä nousi paljon liittyen eläinten hyvinvointiin, tilan arkeen sekä ihmisten ja eläinten väliseen vuorovaikutukseen. Osallistujia kiinnosti erityisesti lehmärotujen väliset erot, lypsämiseen liittyvät toimenpiteet lehmän näkökulmasta sekä emän ja vasikan reagointi niiden erottamistilanteessa. Lisäksi ihmetystä herätti se, miten tilalliset muistivat kaikkien lehmien nimet.

Virtuaalivierailu tarjoaa turvallisen ja saavutettavan ympäristön oppia ja kysellä maaseudusta ja ruokaketjusta. Virtuaalinen toteutus mahdollistaa yhdenvertaisen tavan tutustua maatalouteen ja ruoantuotantoon myös niille, joilla ei ole mahdollisuutta päästä vierailemaan fyysisesti maaseutuympäristöön. Tämä tarve korostuu etenkin kaupunkikouluilla sekä erityisryhmillä, joilla esimerkiksi liikkuminen tai allergia voivat rajoittaa pääsyä tuotantotiloihin.

Safkan jäljillä – ruokaketju tutuksi nuorille

Safkan jäljillä -hankkeessa vahvistetaan ala- ja yläkouluikäisten ymmärrystä ruoantuotannosta sekä ruoan alkuperästä. Tavoitteena on myös tukea lähellä tuotetun ruoan merkitystä osana kestävää ja terveellistä ruokavaliota. Tavoitteena on tarjota ajantasaista ja todennettua tietoa ruoan alkuperästä sekä maatalouden kulttuurisesta, ekologisesta, taloudellisesta ja ravitsemuksellisesta merkityksestä arjessa.

Hankkeen taustalla on tunnistettu tarve lisätä nuorten ymmärrystä ruokajärjestelmän kokonaisuudesta, ruoantuotannon toimijoista ja sen yhteiskunnallisesta merkityksestä. Kun kokonaiskuva vahvistuu, paranee myös alan tunnettuus ja monipuolistuvat näkymät mahdollisiin urapolkuihin.

Hankkeessa suunnitellaan ja pilotoidaan toimintamalleja, joiden avulla peruskoulujen opettajat, opinto-ohjaajat ja oppilaat tutustuvat ruoantuotantoon. Tutustuminen tapahtuu opintoretkien sekä virtuaalisten maatilaympäristöjen avulla.

Tämä artikkeli on kirjoitettu osana Safkan jäljillä – Ruokaketju tutuksi nuorille-hanketta, jota rahoittaa Maa- ja metsätalousministeriö Ruokaviraston kautta. Kirjoittajat ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulun asiantuntijoita.

Hankkeen päätoteuttajana on Savonia-ammattikorkeakoulu ja osatoteuttajina Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Koulutuskeskus Brahe.

Annastiina Lääveri
Asiantuntija
SEAMK

Kaisa Mäkelä
Projektipäällikkö
SEAMK

Lähteet

Pajula, S. (2023). Seinäjoen peruskoulun 5.-luokkalaisten maataloustietämys ja mielikuvat maataloudesta. [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202305037534

Smeds, P. (2017). Farm education – sustainability, food and education. Natural resources and bioeconomy studies 61/2017. [Väitöskirja, Oulun yliopisto]. Jukuri. https://jukuri.luke.fi/server/api/core/bitstreams/b6f13aea-e064-4788-8198-2b09049d961c/content